

UNIVERZITET CRNE GORE
FILOLOŠKI FAKULTET

VIJEĆU FILOLOŠKOG FAKULTETA

Odlukom Vijeća Filološkog fakulteta od 10. 11. 2023. godine imenovana je Komisija za ocjenu master rada pod nazivom *Uticaj kulturnih sadržaja na učenje engleskog jezika u crnogorskim gimnazijama* kandidatkinje Teodore Dragojević, Studijski program Engleski jezik i književnost, u sljedećem sastavu: prof. dr Marija Krivokapić, članica, prof. dr Aleksandra Nikčević - Batrićević, članica i doc. dr Marija Mijušković, mentorka.

Komisija Vijeću podnosi izvještaj o ocjeni master rada.

IZVJEŠTAJ O OCJENI MASTER RADA

Master rad pod nazivom *Uticaj kulturnih sadržaja na učenje engleskog jezika u crnogorskim gimnazijama* kandidatkinje Teodore Dragojević napisan je na 69 strana i u skladu sa Pravilima studiranja na master studijama Univerziteta Crne Gore sadrži apstrakt na crnogorskom i engleskom jeziku i sadržaj, nakon čega slijede uvod, teorijski i praktični dio, kao i zaključak, popis literature i prilozi.

U uvodnom poglavlju master rada kandidatkinja Teodora Dragojević ukazuje na značaj integracije kulturnih elemenata u nastavu engleskog jezika kao stranog u crnogorskim gimnazijama. Polazi od činjenice da engleski jezik, kao globalni lingua franca, ne podrazumijeva samo učenje jezičkih vještina, već i dublje razumijevanje kulturoloških obrazaca i razlika. Kroz analizu uticaja filmova, književnosti, muzike i drugih kulturnih sadržaja, ispituje kako ovi elementi mogu unaprijediti motivaciju kod učenika, njihovu interkulturalnu kompetenciju i kvalitet nastave. Rad se temelji na kombinaciji kvantitativnih i kvalitativnih metoda, uključujući anketiranje učenika i nastavnika, te analizu udžbenika, kako bi se sagledala percepcija i iskustva ključnih aktera u nastavnom procesu.

U teorijskom dijelu rada, kandidatkinja istražuje vezu između jezika i kulture, naglašavajući kako jezici nijesu samo sredstvo komunikacije već i nosioci kulturnih vrijednosti, normi i obrazaca ponašanja. Poseban fokus stavlja na značaj učenja jezika kroz kulturne sadržaje, poput književnosti, istorijskih konteksta i svakodnevnih praksi, čime se obogaćuje jezička i komunikacijska kompetencija učenika, prilagođena kulturnim normama.

Autorka analizira ulogu nastavnika kao vodiča kroz kompleksne kulturne kontekste i značaj udžbenika i drugih resursa, uključujući književne tekstove, mape i audio-vizuelne materijale, u povezivanju jezika sa kulturom. Centralno mjesto zauzima razvijanje komunikacijske kompetencije, sa fokusom na vokabular, kolokacije i prilagođavanje lokalnim kulturnim okvirima. Ona ističe leksički pristup učenju jezika, gdje se vokabular najefikasnije usvaja kroz kolokacije i fraze, dok razumijevanje kulturnih raznolikosti doprinosi prirodnijoj upotrebi jezika i uklanjanju stereotipa. Na ovaj način, rad povezuje jezičke i interkulturene kompetencije, ukazujući na važnost usklađivanja jezičkih i komunikacijskih obrazaca sa potrebama savremenog društva.

Istraživački dio rada kandidatkinje Dragojević usmjeren je na ispitivanje uticaja kulturnih elemenata, kao što su filmovi, književnost i muzika, na učenje engleskog jezika u crnogorskim gimnazijama. Istraživanje obuhvata 285 učenika četvrtog razreda iz devet crnogorskih gimnazija i 17 nastavnika engleskog jezika. Kroz kombinaciju kvantitativnih i kvalitativnih istraživačkih metoda, ona je analizirala kako ovi kulturni sadržaji utiču na motivaciju učenika, njihovo razumijevanje jezika i kvalitet nastave. Kvantitativni podaci prikupljeni anketama sa pitanjima zatvorenog tipa omogućavaju statističku analizu stavova i percepcije učenika i nastavnika, dok su kvalitativni podaci pruženi putem otvorenih pitanja koja omogućavaju dublje razumijevanje iskustava i mišljenja učesnika.

Kandidatkinja se takođe fokusirala na analizu udžbenika "Focus 4" i "Focus 5", koji su korišćeni u crnogorskim gimnazijama, s ciljem procjene prisutnosti kulturnih tema i njihove relevantnosti za učenike. Analizirala je koliko udžbenici pokrivaju različite aspekte engleske kulture, kao što su britanska, američka i australijska kultura, te koliko su materijali u udžbenicima raznoliki i primjenljivi za prezentaciju kulturnih sadržaja. Ovom analizom kandidatkinja je dopunila istraživanje i omogućila razumijevanje o tome kako nastavni materijali mogu doprinijeti razvoju jezičkih vještina kod učenika a kroz integraciju kulturnih elemenata.

U potpoglavlju *Rezultati istraživanja sa diskusijom* autorka analizira rezultate anketa sprovedenih među učenicima i nastavnicima. Došla je do nekoliko značajnih zaključaka. Učenici su iskazali različite nivoe motivacije za učenjem engleskog jezika, pri čemu je manjak motivacije ponekad rezultat nedostatka interesovanja ili talenta za jezik, dok je kod drugih postojala percepcija da je znanje engleskog dovoljno zbog njegove globalne upotrebe. Međutim, kulturni sadržaji su se pokazali kao motivirajući faktor koji podstiče učenike na učenje drugih jezika i razvija njihovu želju za novim saznanjima, što potvrđuje autorkinu hipotezu da kulturni elementi podstiču učenje jezika. S druge strane, nastavnici su naglasili da

su učenici zainteresovani za vannastavne aktivnosti, poput izleta i manifestacija poveznih sa engleskom kulturom, koje olakšavaju učenje i čine ga trajnijim. Takođe, kandidatkinja ističe da je uspješna integracija kulturnih sadržaja u nastavu moguća samo uz pažljivo prilagođavanje interesovanjima učenika, jer pretjerano forsiranje može izazvati negativne efekte. Ovi rezultati potvrđuju značaj kulturnih sadržaja za motivaciju i aktivno učenje, što ukazuje na potrebu za pažljivim balansiranjem u njihovoj primjeni u nastavi engleskog jezika.

U zaključku rada autorka ističe ključnu ulogu kulturnih elemenata u nastavi engleskog jezika, koji značajno doprinose razvoju jezičkih vještina i interkulturalne kompetencije kod učenika. Kandidatkinja navodi da je istraživanje pokazalo da kulturni sadržaji, poput filmova, muzike i književnosti, čine nastavu zanimljivijom i pomažu učenicima u boljem razumijevanju jezika i njegovog konteksta, što potvrđuje stav većine učenika i nastavnika. Pored toga, rezultati ukazuju na to da kulturni elementi poboljšavaju komunikacijske vještine i podstiču učenike na aktivnije učešće u nastavi. Iako materijali u udžbenicima često ne sadrže dovoljno kulturnih sadržaja, nastavnici su saglasni da je potrebno uvesti više kulturnih aktivnosti, kako u nastavi, tako i van nje, čime bi se unaprijedila motivacija i efikasnost u učenju jezika. Na kraju, autorka zaključuje da svi ovi nalazi naglašavaju potrebu za integracijom kulturnih elemenata u nastavni plan i materijale, koji bi trebalo da budu prilagođeni savremenim potrebama učenika kao i da pruže autentičan uvid u jezičke i kulturne obrasce iz stvarnog života.

Literatura sadrži sve reference, ukupno 36 publikacija. Popis svjedoči da je u osnovi cjelokupnog istraživanja temeljno poznavanje sekundarne literature u svim posebnim oblastima kojima se kandidatkinja bavila, kao i časopisa koji donose najnovija istraživanja u metodici nastave engleskog jezika.

U pojedinačnim poglavljima, kao i u cjelini rada koji je predmet ove ocjene, njegova autorka, Teodora Dragojević, dokazala je da je ovladala analitičkim i sintetičkim metodama koji se dominantno koriste u humanističkim naukama. Posebno ističemo sposobnost autorke da prikazuje, klasifikuje, sistematizuje, poredi i rezimira u svrhu donošenja zaključaka, kao i da zaključke formuliše jasno i razumljivo.

Master rad *Uticaj kulturnih sadržaja na učenje engleskog jezika u crnogorskim gimnazijama* kandidatkinje Teodore Dragojević originalan je, pionirski doprinos sagledavanju aktuelnog stanja u metodici i nastavi engleskog kao stranog jezika u Crnoj Gori.

Imajući u vidu sve navedeno u ovom izvještaju, komisija sa zadovoljstvom predlaže Vijeću Filološkog fakulteta da izvještaj prihvati i odobri javnu odbranu master rada kandidatkinje Teodore Dragojević.

KOMISIJA

Prof. dr Marija Krivokapić, članica

Prof. dr Aleksandra Nikčević Batrčević, članica

Doc. dr Marija Mijušković, mentorka

UNIVERZITET CRNE GORE
FILOLOŠKI FAKULTET

Datum: 10. 03. 2025.			
Op. št.	Broj	Prijava	Vrijednost
03	77/3		